

Tabel 1: Oplossing en meest gegeven foutieve antwoorden van de Mystery Libellen Pictures van de NVL-dag op 15 maart 2003.

Dianr	Oplossing	% goed	Meest gegeven alternatieve antwoorden
1	Beekoeverlibel	36%	Zuidelijke oeverlibel; Gewone oeverlibel
2	Bloedrode heidelibel	25%	Bruinrode, Steenrode en Zwarte heidelibel
3	Weidebeekjuffer	39%	Houtpantserjuffer; Bosbeekjuffer
4	Gewone bronlibel	14%	Smaragdlibel; Metaalglanslibel
5	Plasrombout	11%	Rivierrombout
6	Bruinrode heidelibel	27%	Kempense en Steenrode heidelibel
7	Tengere grasjuffer	25%	Watersnuffel; Donkere waterjuffer en allerhande andere waterjuffers
8	Bruine winterjuffer	50%	Noordse winterjuffer
9	Kanaaljuffer	11%	Donkere waterjuffer en allerhande andere waterjuffers
10	Vuurjuffer	95%	Koraaljuffer
11	Venwitsnuitlibel	48%	Noordse witsnuitlibel
12	Tangpantserjuffer	48%	Gewone pantserjuffer
13	Bruinrode heidelibel	43%	Zuidelijke heidelibel
14	Houtpantserjuffer	75%	winterjuffer of geen idee
15	Gevlekte witsnuitlibel	32%	Noordse witsnuitlibel
16	Watersnuffel	27%	Kanaaljuffer; Variabele waterjuffer
17	Watersnuffel	34%	Speerwaterjuffer; Azuurwaterjuffer en beide soorten winterjuffers
18	Blaauwe glazenmaker	55%	Paardenbijter; Venglazenmaker
19	Glassnijder	11%	Veel gokwerk, maar vooral de Vroege glazenmaker
20	Speerwaterjuffer	25%	Maanwaterjuffer
21	Bruine korenbout	57%	Gewone oeverlibel; Platbuik

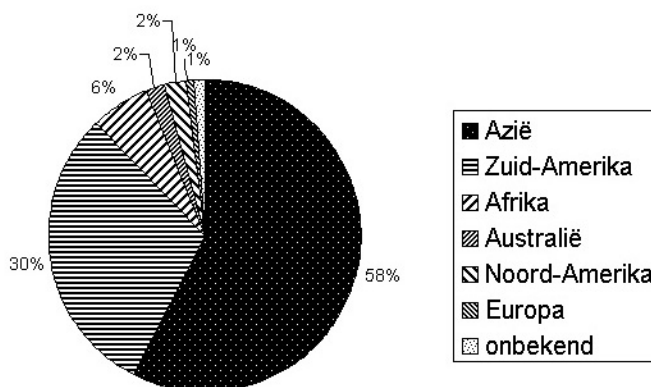
Hoe snel stijgt het aantal beschreven libellensoorten dit millennium?

Met een start van dit nieuwe millennium is het aardig om eens te bekijken hoeveel nieuwe libellensoorten er sinds 2000 nieuw gepubliceerd zijn. De beste overzichtslocatie daarvoor is op internet de site van Martin Lindeboom, Martin Schorr en Dennis Paulson (<http://www.ups.edu/biology/museum/worldodonates.html>). Deze lijst was voor het laatst bijgewerkt op 12 december 2002: het jaar 2002 is dus niet geheel compleet.

Om te bekijken hoeveel nieuwe soorten beschreven zijn heb ik deze lijsten voor de Zygoptera (juffers) en Anisoptera (ware libellen) naar Excel gekopieerd en er wat bewerkingen mee uitgevoerd. Dit zijn enkele van mijn bevindingen die me aardig leken hier te beschrijven.

- In totaal zijn er in de periode 1 januari 2000 tot 12 december 2002 maar liefst 99 nieuwe soorten voor de wetenschap beschreven. Hierbij zijn de nieuwe ondersoorten niet meegerekend;
- In de lijst staan ook drie 3 Anisoptera die nu al gesynonimiseerd zijn (wat betekent dat ze toch al eerder beschreven waren). Deze 3 soorten zijn niet meegerekend in de 99 soorten;

- Het aantal van 99 betekent dat er na 1 januari 2000 op de wereld bijna 3 nieuwe soorten per maand beschreven zijn;
- Er zijn duidelijk meer nieuwe Juffers (Zygoptera, 62 soorten) dan Ware libellen (Anisoptera, 37 soorten) beschreven;
- De mooiste naam wellicht: *Burmargiolestes xinglongensis* Wilson and Reels, 2001 (een Aziatische juffer), met *Mesumbethemis takamandensis* Vick, 2000 (een Afrikaanse ware

Figuur 1: Aantal nieuw beschreven libellensoorten in de periode 2000 - 2002 verdeelt per werelddeel.

- libel) als goede tweede;
- Er zijn opvallend veel soorten door twee auteurs beschreven (35 %). De meest fraaie combinatie leveren met name de dubbelde achternamen van de Spanjaarden op (neem nou *Ophiogomphus purepecha* González-Soriano & del Pilar Villeda-Callejas, 2000, dat is toch een hele mond vol);
- In vier gevallen (4 %) waren er zelfs drie auteurs die de nieuwe soort beschreven;
- Jan van Tol is de enige Nederlander die tien soorten beschreef, maar vanuit Leiden deed ook Dirk Gassmann mee met zes nieuwe soorten;
- Van deze twee entomologen van het Nationaal Natuurhistorisch Museum waren het allemaal Aziatische soorten, van dat werelddeel werden relatief ook de meeste nieuwe soorten beschreven (58 %) gevolgd door Zuid-Amerika (met 30 %) (zie figuur 1);
- Zoals al eerder in de NVL-Nieuwsbrief gemoreerd, werd er sensationeel genoeg één nieuwe uit Europa beschreven (*Somatochlora borisi* Marinov, 2001);
- Ook uit noordelijke deel van Noord-Amerika werd één nieuwe soort beschreven (*Neurocordulia michaeli* Brunelle, 2000 uit

Nova Scotia, een eiland in het uiterste oosten van Canada);

Deze laatste soort was overigens de eerste nieuw beschreven libellensoort van het nieuwe millennium. Historisch kunnen daarbij nog de volgende aantekeningen worden gemaakt:

- Twee auteurs is eigenlijk een trend die bij libellen pas door Williamson & Williamson in 1930 (*Aeshna manni* Williamson and Williamson, 1930) werd ingezet. Voor die tijd werden soorten slechts door één auteur gepubliceerd. Heel soms werd voor 1900 een soort wel beschreven in een door twee auteurs geschreven werk (zoals bijvoorbeeld Selys in Selys en Hagen, 1850);
- In de laatste decade van de vorige eeuw (tussen 1990 en 2000) werden 261 soorten beschreven: gemiddeld 2 per maand: de snelheid van beschrijven lijkt dus vlak na het jaar 2000 dus verhoogt. Te synonimiseren soorten zou deze verhouding echter nog kunnen beïnvloeden;

Marcel Wasscher
Minstraat 15 bis
3582 CA Utrecht
marcel.hilair@12move.nl

Foto: Marcel Wasscher

Figuur 2: Een vrouwtje van *Cercion yunnanensis* beschreven in 2000 door Zhu & Han uit Zuid-China, gefotografeerd in 1995 bij Zongdian in de provincie Yunnan, de type locatie. Gezien de lange bovenste achterlijfsaanhangselen van het mannetje werd de soort als "Cercion" beschreven. Door de globale gelijkenis echter met bijvoorbeeld de Siberische waterjuffer *Coenagrion hylas* en de habitat (hooggebergte van 3500 m) ligt het echter eerder voor de hand dat het een *Coenagrion* soort zal blijken te zijn.

